

CIRCULAR D'INFORMACIO INTERIOR

"El dia. 13 de Gener, en acte d'inaguració, el pare Cassià M. Just, abat de Montserrat, hi celebra l'Eucaristia. Després hom parla de l'actualització d'aquesta entitat, que compta amb tants anys d'existència i que ha respost, en ocasions diverses, a necessitats concretes de l'Església al nostre país. Hom també va veure, que la diversitat de membres en pot fer un bon lloc de reflexió de la fe i de trobament solidari."

(fragment d'una notícia a Serra d'or, Febrer 1972)

Aquesta nota apareguda ara fa mes de dos anys, sense proposar-s'ho, expressava la raó, d'esser de la antiga institució, però amb una 'vellesa' amb suficients signes de joventut, perquè l'esperança, l'entrega i el servei a la unitat en l'Església s'hi realit in.

Es amb aquesta perspectiva, que avui, tots els que sou interessats per les nostres petites circumstàncies, us adonareu que la circular te més gruix; ha rebut mes col·laboracions; en definitiva, que ha eixamplat més el cercle recollint l'aportació d'altres comunitats en la Fe.

Obrir la rotllana, si hi ha algú més que hi vol entrar, sempre fa rectificar momentàniament la posició anterior, però aquesta lleugera incomoditat n'és llargament compensada, quan hom comprova que la rodona es fa més rica i diversa.

En aquest cas, l'obertura ha estat un acte de servei. Fer-lo moltes vegades no es fàcil, fins i tot no ve de gust. Tant es així, que avui costa d'acceptar el mot, però el joc de les paraules i les modes en l'expressió, mai no acosten ni allunyen cap intenció honesta. Servei ens sembla doncs, malgrat tot, que defineix d'una forma adequada la responsabilitat de la nostra actitud.

També la nota que encapçala aquest full, remarcava dos trets que són signe de creixement de les societats, tals com: la diversitat dels seus membres i el sentit de solidaritat, sense els quals no és possible el desenvolupament tant personal com col·lectiu, en el marc que el pluralisme exigeix.

Aquesta convicció, va fer-nos decidir a l'equip responsable de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, a posar en marxa l'exercici d'una realitat pluralista de fet i no com a simple afirmació formal, de que la circular informativa posés al nostre abast, la possibilitat de rebre noves suggerències, noves vies

**Lliga espiritual
de la mare de déu
de montserrat**

de comunicació, i també, per què no, noves posicions crítiques que ens ajudin a reforçar, o a replantejar-nos la nostra Fe.

L'anàlisi d'aquella realitat que esmentàvem abans, ens sembla molt encertada en el comentari aparegut en "El Correo Catalan" del 18 de Maig proppassat, sobre l'Església i la seva pluralitat i que definia les característiques més accentuades de l'home en el moment actual. Com l'estat de consciència autònoma, la capacitat de interpretació, la resistència a les formes, el goig integral, la provisionalitat... i sobre tot la pertinença a institucions que hom no s'hi sent identificat totalment, ens és motiu de reflexió i d'una forma madura saber verificar la nostra capacitat de comunió.

Encara que el fet d'ajuntar-nos en aquesta publicació conjunta esdevingués polemic, voldríem fer remarcar que creiem molt més important, posar atenció en aconseguir el desig de col·laborar en omplir els buits, un de tants, que degut a tantes sotregades s'han produït dins l'Església del país.

Amb aquest anim volem donar la benvinguda a les comunitats que s'han integrat en aquestes pàgines i desitjar-nos fraternalment que això representi per a tots, obrir el temps a noves esperances i que amb el nostre esforç i amb la certesa que Déu ens estima profundament, el futur ja determinarà la seva decisió d'una forma inapel·lable.

EVANGELI, PARAULA DE DEU.

En l'estudi de l'Evangeli de Sant Joan hi descobrim cada dia una deu de riquesa inexhaurible. Noves perspectives s'obren davant nostre que ens porten a reflexions realment enriquidores.

Més enllà dels mots impresos cerquem una vivència, que ens porti a descobrir la Paraula de Déu i a traduir-la a la nostra vida de cada dia.

Cerquem aquesta Paraula com l'aliment necessari pel creixement de la nostre fe i també com a prova de la nostra fe en Jesucrist. Paraula que a la vegada és una enterpel·lació personal que ens porta a revisar la nostra vida, i ens dóna força per cercar, sota la llum de l'Esperit, la manera de viure avui amb Ell, enmig d'unes circumstàncies socials realment adverses.

És en l'Evangeli on retrobem sempre nova, aquesta Paraula, que fou pronunciada un dia i per sempre fins a la fi dels temps.

Grup Estudi de Bíblia.

S'ha començat a rebre material per a la història de la Lliga. Això ha d'estimular a tots els que tinguin documentació i material gràfic que pugui ser útil per aquesta història, a que ho comuniquin com més aviat millor.

S'agraeix qualsevol notícia i aclariment que envieu.

FOCS DE SANT JOAN,

El foc sempre ha estat un símbol en la vida de l'home car tot el que coneixem de la història dels diferents pobles o ètnies, tant en el terreny religiós com a qualsevol altre, ho demostra.

Les fogueres o focs de la vetlla de Sant Joan, són un costum més que mil·lenari i el més antic de les terres Catalanes, puix que el seu origen es perd en la prehistòria.

A les terres catalanes des de Salses fins a Guardamar i des de Fraga fins a Maó trobem totes les variants en les celebracions del foc: la foguera, la cremada, els castells de foc o focs d'artifici i el ja modern o nous foc de camp, en diverses diades de l'any i per diversos motius. Però les més importants són les fogueres de Sant Joan, amb llurs típiques i mil·lenàries celebracions. A l'antigor hom creu que el mòbil de les fogueres en aquesta època i dia de l'any, era per l'entrada en el temps més càlid de l'any, costum pagà, propi dels indígenes d'aquestes terres.

Amb l'arribada del cristianisme, aquest costum es transformà tant en el seu simbolisme com en la seva dedicació.

Avui, molts segles després del seu inici segueix essent vàlida la seva celebració, i el sentit o símbol que li poguessin donar els primers homes prehistòrics de les terres catalanes i el que li hem donat els nostres avis, pares i nosaltres mateixos, segueix essent vàlid, ja que poseeix un conjunt de símbols amb sentit de virtuts irrenunciabls per a l'home d'avui i també per al demà, perquè tant en els fenòmens propis del foc -escalfor i llum- com es els del seu simbolisme -de fe, d'esperança, d'esforç, de lluita, d'alegria, de purificació i de fidelitat- són símbols de virtuts que tenen un valor espiritual necessari a l'home. Per aixó, una comunitat com la nostra no pot renunciar a aquest símbol ni reduir-lo a una simple ocasió per a cremar trastos vells o llenya i ben al contrari, en aquesta diada de l'any cal i s'imposa quelcom de positiu.

Per aixó ens cal més que mai posar al dia aquest costum que és tot un símbol on veiem que un escalf sincer venç la tibiesa, la indiferència i el tantsemenfotisme, on la llum, triomfa sobre la foscor de la ignorància, la fe, sobre les renúncies còmodes, l'esperança sobre el desànim o defallença, la lluita sobre les claudicacions, l'alegria sobre l'odi, la purificació sobre l'embrutiment i tota mena d'alienació, i ón la fidelitat s'imposa com a constant de l'home per a ésser millor i no deixar d'ésser ja que amb tot ideal noble és realitzable una vàlua personal i col·lectiva.

Les comunitats parlen

"Fer les paus"

Ignoro si hi ha gaires de vosaltres que recordeu fets de la vostra infància, és d'esperar que sí.

Faig aquest comentari, perquè, tot donant una ullada al diari, m'he trobat impensadament en el resum de la Carta Pastoral de la Conferència Episcopal Catalana i l'he recordada.

Com que el tema era força interessant, a mesura que avançava en la seva lectura, en comptes de prendre una postura crítica em feia l'efecte que retornava als anys del pantaló curt.

Quantes enrabiades prenia aleshores pel motiu, és insignificant!. Es veu que gaudia de la raó en propietat, i això m'ho dóna a entendre el qué fes servir el mot "justícia" contínuament.

Però també em ve a la memòria, d'una forma agradable, que mai no faltava aquell company que tot donant-me cops a l'espatlla, insinuava amb dolcesa i energia alhora, que féssim les "paus".

Recordo també que això em costava de fer, ja que era molt tossut. Allò de "rebaixar-me", era com perdre la meua "personalitat": com si llencés tot l'esforç que havia fet per tenir "raó". Em sentia "tou". i malfiava dels consells que em donaven.

No obstant, el sentiment de responsabilitat podia més que res, i encara que de moment, restés com esporoguit, encetava una frase amable per demostrar i demostrar-me a mi mateix, que no sentia cap rencor, ni "rebaixat" davant l'oponent de torn.

Llavors, amb desig d'afirmar la meua amistat recobrada, amb el meu "contrin cant" encetavem noves formes d'esplai, i era més gran l'entusiasme d'aquell moment, que no el que havíem tingut abans de "l'enfrontament".

No sé ben bé, per què després de tants anys, se m'ha ocorregut de pensar-hi Podria ben ser que aleshores jugués de "veritat". Potser he jugat massa a les "paraules", al fer-me gran.

La meua pretesa "maduresa" actual, em fa pensar amb enyorança, que renovar-se i reconciliar-se, era un senzill fet de cada dia.

GRUP "INTERCANVI"

BUSQUEN FEINA:

UNA EX RELIGIOSA. TÍTOL DE PARVULISTA,

UNA EX-RELIGIOSA: TÍTOL DE MESTRA.

TELEFONEU A MOSSÈN ROVIRA TENAS: 211.82.40

Les comunitats parlen:

LA LLEI DEL DIVORCI,
UNA PROVA DE MADURESA
D'UN SECTOR DE CRISTIANS

Tots hem pogut seguir a través dels diversos mitjans de comunicació les moltes peripècies que ha hagut de passar la llei del divorci a Itàlia, fins arribar a l'aprovació definitiva de la mateixa. S'ha fet necessària la intervenció de tot el poble italià per a aconseguir-ho. I és del tot evident que la causa n'ha estat la influència encara important d'uns sectors de catòlics italians dirigits i animats per les altes jerarquies, sense excloure'n el mateix Papa.

Qui més qui menys ha pogut treure'n les seves pròpies conclusions. A nosaltres, com a cristians, també ens ha fet reflexionar aquest fet.

La llei del divorci a Itàlia era una llei civil, ni més ni menys. L'Estat italià es sentia preocupat per tants i tants matrimonis que no podien refer la seva vida per culpa d'unes lleis que tenien el seu origen i el seu plantejament en les lleis catòliques. El matrimoni és indissoluble, ha proclamat sempre la llei tradicional catòlica, i per tant no es pot desfer per cap motiu. I heus ací que centenars de persones han hagut de buscar els camins més insospitats per poder trobar-ne un més o menys vàlid per a la seva situació.

L'església italiana ha lluitat fins al final perquè no s'aprovés aquesta llei. ¿Per què?

Sembla clar que malgrat tot el que s'ha predicat i s'ha dit, a l'església jeràrquica li falta seguretat en els seus fidels. Malgrat totes les estructures favorables s'ha pogut comprovar que

els resultats no estaven d'acord amb el que es volia aconseguir. Quelcom ha fallat i falla. S'ha fet poc esforç per aconseguir cristians convençuts i s'han gastat moltes energies per donar una sensació externa de fe. Llavors és quan s'ha acudit a la part civil. Els concordats en són un clar exemple. I el fet de la llei del divorci a Itàlia n'ha sigut un bon exponent.

Ens podem preguntar: ¿Per què tanta por? ¿Per què les excomunicacions als que durant la campanya han procurat jugar net? Si mirem amb sinceritat els ensenyaments del Concili veurem que hi ha una idea que queda ben clara: ésser cristià és un fet personal i comunitari, una decisió lliure. Però resulta que a la pràctica no s'actua amb conseqüència. Pel que es veu a Itàlia es volia fer complir el mandat eclesiàstic a tot "quisquis", pensés com pensés i cregués el que cregués. Això no es jugar net.

Però hi ha un altre factor. Creiem que els cristians nets i autèntics havien de votar a favor de la llei del divorci. I això per un imperatiu tan clar com és el de la caritat. Hi ha molta gent que té unes altres creences, que la vida per a ells té uns altres objectius. ¿Per què, ens preguntem, a aquesta gent s'els ha "d'imposar" unes lleis que van contra la seva mateixa consciència. A Itàlia molts que es diuen cristians s'han llençat al carrer faltant a la més elemental caritat vers els seus germans amb altres maneres de pensar. No se'ls ha tingut en compte i sí, pel contrari, s'ha donat importància a la "cristianitat". Preocupa més encara el nombre que el convenciment, les estructures que la sinceritat. I en el fons es demostra un panic impresionant a la realitat. Allò que no som capaços d'aconseguir amb el convenciment ho volem obtenir per la força. Per més que hem volgut trobar l'evangeli amb tot això no l'hem vist. Sí, en canvi, l'antievangeli.

Deixem que la llei accepti el divorci, deixem que la llei accepti moltes altres coses. I que ens ajudin als que volem ésser cristians a actuar amb sinceritat. I a estimar. Que això és l'elemental.

Fins aquí les reflexions sobre un fet. Queden encara uns interrogants: ¿Com hem d'entendre el matrimoni? ¿I la indissolubilitat? Però això és ja un altre tema. Podríem acabar amb allò que deia en Jiménez de Parga, en un article a DIARIO DE BARCELONA: "Una ley de divorcio, bien concebida, no será nunca una amenaza para el matrimonio cristiano."

Jo diria que al qui no creu, no li pots fer entendre, i al qui creu, no cal que li expliquis. Vull dir que, per a mi, la fe no s'ha d'explicar, cal experimentar-la. Ales hores, doncs, perquè escric jo, ara? Perquè em sembla que cal dissipar unes explicacions de la fe que encara emboiren molts caps, a fi que aquests, asserenats, puguin copsar millor llur fe.

A finals de l'any passat vam assistir a Lió a una assemblea de cristians conflictitius, i dins el grup que tractava de la fe, en el qual vaig participar, em va impressionar, sobretot, l'actitud i el desig que van expressar molts dels assistents. Debatent-se enmig de la desorientació, maldaven per trobar un llum i havien vingut confiant que els direin amb què i com podien viure llur fe. La fe que, per bé que amb dubtes, creien tenir encara. Havent-los sentit, em sembla que com tants d'altres, aquells cristians creuen tant com abans o més encara. El que els passa, pel que van dir, és que en al tre temps, abans de la crisi religiosa, feien oracions, guardaven observances, practicaven ritus, rebien sacraments, assistien a cele bracions. I pensaven que amb això vivien llur fe. Ara, havent abandonat totes aquestes pràctiques, troben que no són pas més dolents que abans, i que, fins i tot, potser són millors: els sembla tenir més llibertat, més responsabilitat i, oberts als grans problemes de la humanitat, fins un servei i un amor més vàlids. Però tenen la im pressió que els manca quelcom. Havent abandonat per incoherent amb llurs intruficions una pràctica religiosa, els sembla que ja no viuen la fe, que creien realitzar amb aquells ritus i observances. No s'adonen que tot allò no era més que una certa expressió de fe, i que la fe, la viuen ara com abans, i tant o més, en la mateixa realitat del seu viure quotidià, personal i col·lectiu. És allò que la vera religió consisteix a ésser participant i solidari dels més oprimits i rebutjats, i a mantenir-se incontaminat d'aquesta societat perver sa que els oprimeix. Cal que facin personalment la descoberta de la seva fe, i que la compreguin altrament a partir de la vida. Quan en pujar a una muntanya fem una parada, deixem de fer camí i contem plem el que hem fet i el que ens mena al cim; estem satisfets del troç avançat, de la proximitat del terme i de trobar-nos en forma. Ho celebrem amb els companys i ens refem.

En aquell grup de Lió, per arribar a dir quelcom sobre l'experièn cia de la fe, com la majoria esperava, calgué perdre molt de temps, com se sol fer, parlant i discutint del mètode, de si per l'anàlisi del viscut o per l'aprofundiment de la ideologia, de si s'engloven en la praxis, dels diferents llenguatges i del seu problema. Sobre aquest darrer punt, però, es van dir dues coses interessants. L'una és que, per bé que no conscientment, de fet, però, sota la dificul tat del llenguatge s'amaga allò que és la vera dificultat i que con sisteix a que no es pot expressar amb un llenguatge real d'avui la fe compresa amb la ideologia del passat. El que cal és una nova com prensió de la fe, avui. L'altra és que el problema del llenguatge, tot i existir, no és sinó secundari, car el problema central és el de la comunicació. Qui n'és capaç i vol comunicar-se troba la manera d'expressar-se i de comprendre l'expressió, per arribar al diàleg, a l'intercanvi.

Després d'això s'arribà a parlar amb aquella sinceritat en què s'esdevé transparent i es permet de veure fins al fons, a aquella sinceritat que sovint no es té, perquè no es gosa. Es reconegué que per això l'ambient que ofereix la màxima possibilitat, malgrat les aparences de fracàs, és la petita comunitat en la que es comença coneixen-se pel nom i es creix en la confiança. En aquest moment es parlà de la pregària. Es manifestà un militant que, per bé que col·rat per la lluita contínua, dia rera dia, "en certs moments -deia- caic de genolls i dic el "Pare nostre ..." encara que sovint m'és impossible d'arribar al final".

I per fi s'arriba directament sobre la fe en una doble pregunta: Quina diferència hi ha entre un que creu i un que no creu? i perquè jo crec i aquest altre no?

Es van donar dues respostes. Una fou: "Estic convençut que tot home té fe, que tot home té necessitat de creure perquè té necessitat de viure, perquè tot home porta en si un dinamisme que li dóna de realitzar-se com a persona. I això ho fa per la seva capacitat d'imaginació, de creativitat, d'utopia. Sento que la fe és el que em posa en marxa aquest dinamisme. Quan crec que puc fer una cosa m'hi llenço i m'esforço d'arribar a terme. És amb aquesta mateixa fe que crec que Déu està en aquest dinamisme de tot home, no pas fora meu, sinó en el més humà de mi mateix. Quan crec això, se m'eixampien i allarguen els horitzons, la vida s'em fa una vida altra. Ja no espero una altra vida. Ja tinc la que no s'acabarà. Però jo sols puc ajudar els altres a descobrir aquesta esperança en la mesura en que jo la visquí en la lluita per l'alliberament de tots els homes. Llavors el sagrament és l'expressió real de la meua fe viscuda en la història humana".

L'altra fou: "L'home no té necessitat de reconèixer Déu per a ser home. L'home és l'absolut per l'home, ja que Déu s'ha volgut fer relatiu a l'home. Déu és gratuït. Jo no tinc necessitat de saber si hi soc fidel o no, el que sé és que Ell m'és fidel. Què cal fer per tenir la vida eterna? Estar fora de la llei, ser un marginat. És la paràbola del bon Samarità. Mitja humanitat està malferida a la vora del camí. Guarir-la és entrar en la lluita (de classes) i utilitzar (en tant que tècnica, la praxi marxista) que cal millorar constantment. A la fi tindreu la vida eterna, és a dir, una vida altra. I aquesta vida altra ja la tenim".

A mi personalment aquells dies em van servir per esperonar-me a copsar en la meua vida una nova comprensió de la fe que m'hi ha anat naixent, i de l'esperança. Mirant un arbre florit, sé que el fruit és ja realitat en la flor. I recordo ara haver llegit: Més que mai crec que la vida és bella, si s'hi descobreix, sobretot, Déu que hi és.

Josep Fillol

NOTÍCIA SOBRE LA COMISSIÓ DE SERVEIS

Informació sobre les realitzacions de la Comissió de Serveis que, per ara, és l'organisme que més visiblement procura fer uns serveis a un bon grup de comunitats.

Naixença

Féu aparició aquesta Comissió de Serveis l'octubre de l'any 1970 en un altell de la parròquia de Sant Ignasi. Els reunits allà érem representants de 7 comunitats de base. Tots coneixiem o havíem sentit parlar d'altres grups de cristians que al marge o, a més a més de la missa dominical es reunien en tre setmana per celebrar la seva fe.

Aquesta notícia persistent i les experiències sorolloses que aquí i allà anaven apareixent en diaris i revistes com Isolotto, Moratalaz, etc. ens du gueren a preocupar-nos d'aquest fenomen imprevist que anava revestint el cris tianisme. Quan se'ls parlava d'aquesta experiència de fe en grups reduïts la gent tenia a la punta de la llengua el recel i el perfil de l'estancament de que podien ser víctimes. A uns quants amics ens va semblar que posar obstacles a un fenomen espontani del poble creient era anar contracorrent, contra els signes dels temps, com es diu ara. I ens va semblar que calia donar-hi una resposta a favor, en comptes d'anar a la recerca dels inconvenients que podia revestir. Sobretot, tenint en compte el silenci absolut i simptomàtic que aquestes comunitats rebien de part de la jerarquia, quan no eren sobtadament perseguides.

Ens va semblar que calia presentar-se i ser ben respectuosos del fenomen en qüestió perquè no sabíem massa cap on apuntava l'experiència. Sobre tot perquè aquests grups espontanis presentaven diferències ben notables uns dels altres. Nosaltres no érem ningú per a intentar ede canalitzar-les; les nostres mateixes comunitats tenien prou feines per a trobar el desllorigador; calia posar les coses en comú per veure fins on podíem ajudar-nos mútuament tota vegada que ningú no ens volia donar la mà en aquest camí emprès gairebé sense voler!

Aquí hi cauria bé aquell vers de Machado "Caminante no hay camino; se hace camino al andar" Calia anar fent camí, i fer-lo junts a ser possible. Per aquest motiu ens constituïrem provisionalment com a Comissió de Serveis de les Comunitats de Base. Serveis que mirariem d'oferir a aquells que lliurement creguessin que els podíem ser útils. La primera feina fou entrar a la recerca dels diversos grups que funcionaven per Barcelona i comarca. De mica en mica, per mitjans de tota mena, i molts d'inesperats, anàrem posant en contacte més grups. Actualment són al voltant d'uns 70 els que hi ha localitzats i amb els quals aquesta Comissió de Serveis té contactes més o menys persistents.

SERVEIS

Reunió de mes

El primer i més important era el de relacionar els diversos grups en funcionament. Es tractava de fer que les experiències de cada un d'ells fos coneguda pels altres. Per això es va creure que calia organitzar almenys una trobada mensual entre representants de cada comunitat. Durant els tres anys d'existència això s'ha acomplert. Primer en l'altell de Sant Ignasi, després a casa dels jesuïtes del carrer de Roselló; més tard als locals de la congregació Berkman i finalment, l'any passat i aquest, a la parròquia de Sant Isidor tots els últims dilluns de mes a les 8 del vespre.

Quin és el contingut d'aquestes reunions?

1. Informar de les coses que passen en el nostre país, sobre aquelles notícies que no troben espai -o no gaire- als diaris i revistes oficials.

2. Informes de fets d'Església d'aquí o de fora que van donant llum al fenomen de les comunitats de base. Últimament ha estat una mena de tema obligat pels teòlegs "compromesos" parlar de les petites comunitats i del sentit històric que semblen dur dins la seva entranya.

3. Cada mes, una comunitat ha fet una exposició del seu naixement, de les causes que el provocaren, de les finalitats que es proposaren, dels mitjans que s'han posat en funcionament, de les dificultats amb què s'han trobat, etc. Després, fa un col·loqui sobre l'experiència.

4. Quan hi ha ocasió, s'aprofita la reunió perquè vingui a parlar-nos durant una mitja hora, d'algun tema d'interès comú, alguna personalitat d'aquí o de pas per la ciutat.

5. Es prenen alguns acords davant els esdeveniments ciutadans i d'església on es creu que cal estar presents.

Jornades de tots els membres de comunitats

Va semblar, en aquestes reunions de mes, que calia celebrar de tant en tant unes jornades que donessin l'oportunitat de trobar-nos més tranquil·lament i més colla per a conèixer-nos i poder debatre temes que emergien com a problemes molt generalitzats.

Això ens va dur a organitzar unes Jornades anyals al final de curs. Fou en aquesta primera jornada on la Comissió va dimitir i fou elegida i reforçada de nou pels assistents. Temes tractats el compromís polític de la comunitat de base; les relacions amb els organismes jeràrquics, mecanismes de funcionament de les comunitats, el concepte i la pràctica del sagrament, relacions entre ideologia i fe, etc.

Universitat de Carrer

Un altre servei que ens va semblar que podia oferir la Comissió, fou donar a conèixer problemes i qüestions dels homes d'avui en el seu esforç humà per obrir-se camí. Ens va semblar que si les comunitats pretenen suggerir unes constants que haurà d'assumir l'Església del demà, no podem romandre aliens a les descobertes, esperances, desil·lusions, assaigs, etc. de la humanitat d'avui. Si la fe en Jesús de Natzaret s'ha de encarnar i donar fruit enmig dels homes, això no ho farà posant-se d'esquena al món que bull al seu voltant. La Universitat de Carrer dona, doncs, l'oportunitat de comentar o conèixer temes que en-

cara es troben en discussió entre els homes. L'exposició la fan uns tècnics en la matèria i d'escoles amb pressupostos distints sobre el tema. Després del'exposició dels distints punts de vista, sovint apassionadament controvertits, es deixen uns deu minuts de descans per a comentar les impressions primeres i tot seguit s'obre un col.loqui en el qual els ponents desapareixen i són uns assis-
tents més en el debat.

Fins ara s'ha celebrat la Universitat de Carrer a l'auditòrium que tenen els pares claretians al carrer de Llúria núm. 5. A causa de l'assistència nombrosa s'haurà de buscar possiblement un local més gran nenguany.

Cal potser subratllar que el tema és exposat i discutit al marge de les seves implicacions amb la fe. Diríem que és tractat secularment. Han passat diverses personalitats no-religioses a exposar temes concrets. Les comunitats es queden amb el deure de procurar integrar els continguts del diàleg obert en l'interior de la fe.

Això dona més d'un maldecap però creiem que és millor que no pas posar el cap sota l'ala La fe és un risc a nivell temporal malgrat la seva seguretat de fons que proporciona. I aquests dos nivells d'una mateixa realitat vital, cal relligar-los.

Aspectes esporàdics

Aquest altre servei va néixer de la consciència generalitzada que fer un paper i signar-lo, avui no és fer tot el que cal i es pot fer. Ha passat l'època del paper signat i cal rubricar "fets" col·lectius que siguin signe d'allò que es creu. Perquè qui creu, de debò, crea. Fa, no sols escriu.

Els Actes Esporàdics pretenen, doncs, ser un testimoni públic -fins on sigui possible sense arribar a ser temerari- de la resposta que es creu adequada en virtut de la fe davant d'un problema que de sobte fa aparició al bell mig de la plaça pública. Sovint revesteix i supleix la informació sobre l'afer en qüestió, i és una manifestació pública d'un estat d'opinió força generalitzat que no té camins per a canalitzar-se. És també una reflexió de fe sobre l'esdeveniment concret. És un testimoni col·lectiu; és un viure allò que es creu públicament i col·lectivament.

La Festa per a Tots

Ben segur, el menys recerit de tots els serveis que la Comissió s'ha proposat brindar. Es troba encara dins l'etapa d'assaig. S'han fet 3 o 4 actes d'aquesta mena. L'últim fou el més "rodó". Però no acaba de trobar, diríem, la fórmula potable ni potser els responsables per a dedicar-hi prou temps.

La Festa per a Tots pretén posar en joc noves formes d'expressió de la fe tenint en compte el canvi de sensibilitat i de mentalitat que l'home està sofrint.

Les Comunitats de base acostumen a pecar de "problematitzades". Hi manca sovint d'una manera manifesta l'esperança i la joia, l'alegria o la festa. Cosa que certament tampoc no es troba, generalment, a les misses parroquials. La Festa per a Tots voldria posar en relleu aquest contingut de la fe cristiana que queda en segon terme i molt al fons en les reunions habituals de les petites comunitats. La petita comunitat potser no té prou capacitat d'entusiasme. Diria que el mateix cant, si no es realitza en massa, perd no poques de les seves virtuts engrescadores. Els fenòmens col·lectius si no són en absolut necessaris, són no obstant això molt convenients; a través d'ells

es mouen ressorts que no és possible posar en joc dins d'un petit grup. Diríem que es complementen. A la llarga, molt a la llarga, es voldria trobar una forma col·lectiva i festiva de la fe, dins els esquemes de la sensibilitat d'avui que fos un substitutiu millorat del que avui per avui no dona la litúrgia parroquial; ni, potser, no pot donar per ara.

Sobre aquest intent es continua treballant tot el que es pot.

Grup volant d'enllaços

Un altre servei que fins ara sols ha funcionat en un 50% del seu projecte, és el grup volant d'Enllaços. Té per missió assistir a les celebracions dels diversos grups i a través de l'experiència viva i de tots els seus components, encetar-hi un diàleg i parlar, a poc a poc, del sentit d'aquesta experiència de fe, de com resolten altres comunitats uns mateixos problemes, què ens aporta al grup i a l'Església aquesta nova forma d'expressió de la fe comunitària, fins on té semblances profundes amb els mateixos orígens de l'Església primitiva, etc., etc.

Totes les experiències que s'han tingut en aquest sentit han resultat altament positives. Han dinamitzat el grup; l'han tret de la rutina o del bloqueig a què es troben sotmeses, han remogut zones quietes i han aportat nous matisos als visitants i als visitats.

Aquestes son, resumides, les tasques que més bé o més malament intenta dur a cap la "Comissió de Serveis de les Comunitats cristianes de base de Barcelona i comarca". Té algun contacte esporàdic també amb algunes comunitats de Vic, Tarragona, València, Madrid, etc. però és realment minso. També hi ha relacions establertes a nivell internacional. La trobada de Lió d'enguany (o "Assamblée internationale des chretiens dans la révolution pour l'avenir des hommes"), n'és una mostra. Però això ens duria massa lluny. Com potenciar la presència d'aquest rebrot d'Església jove i la seva veu a nivell mundial que per un costat provoqui una nova esperança en els homes i per l'altre reforci i sostingui la seva pròpia consistència interna? Possiblement no sigui aliena a aquesta necessitat la naixença a diversos països -Xile, Espanya, Itàlia- del que ha vingut anomenant-se "cristians pel socialisme".

Josep Dalmau

UN TEXT DEL LLIBRE

EL TRENCAMENT DEL MATRIMONI EN
EL SEU ACTUAL CONTEXT RELIGIÓS

Aquest és el títol d'un capítol del llibre "MATRIMONI, Divorci, Separació", de Josep Montserrat. Un capítol que no te desperdici. El Consell de Redacció ha decidit posar-lo a la Secció de "Per a Riure" perquè hi ha dins una dosi d'humor fi anglès, que obliga a somriure per sota el nas en molts moments.

En Josep Montserrat ens ve a dir: A Roma els agrada mantenir el Principi... del que sigui. L'important és que el Principi no trontolli ni s'enfonsi. Els principis ho són tot! Sobre tot, els lapidaris, Un d'aquests principis encunyats fa temps es EL MATRIMONI ÉS INDISSOLUBLE.

Després resulta que hi ha una llista llarga de situacions en les quals gent casada es pot tornar a casar. Això sí! el que no es pot discutir és que el matrimoni es indissoluble!

En Montserrat ens ve a dir en el llibre que un cas repetit que fa pena i que es podria remeiar satisfactòriament: quan la convivència entre home i dona s'ha tornat impossible i hi ha clarament una víctima i un culpable, que la part innocent tingui l'oportunitat de refer la seva vida privada legalment. Això sí! que el matrimoni continuï sient indissoluble a nivell de principi; però que l'innocent es pugui tornar a casar. Això no es demanar massa. Menys que el "defecte de forma". Perquè resulta que en l'Església oriental que reconeix l'autoritat de Roma s'ha practicat sempre les segones núpcies del consort innocent.

I si és honest en una àrea geogràfica de l'església catòlica, per què ha de ser pecat en consciència o deshonest en una altra? Tanta força té la Llei que s'hagi d'imposar sobre la pròpia consciència?

Llegiu amb atenció aquest capítol del llibre. És una filigrana d'enginy de saviesa i de fe (no tant en la Llei com en l'Home i a Déu).

No cal dir que recomanem seriosament la lectura d'aquest llibre que ha rebut, com heu dit la "conspiració del Silenci".

Mn. Josep Dalmau

EL TRENCAMENT DEL MATRIMONI
EN EL SEU ACTUAL CONTEXT RELIGIÓS

L'estil romà és lapidari per excel·lència. Tot allò que el romà pensa li agradaria de veure-ho escrit en una làpida en termes concisos i frases tallades amb el pic. El pensament del romà tendeix a encabir-se en una làpida com el dell'anglo-saxó en una pancarta. L'avantatge de la pancarta és que es pot renovar fàcilment sense despeses econòmiques. Però no pas la làpida. La làpida és cara, i, per tant, aquell qui ha dit una cosa en forma lapidària no és fàcil que en torni a parlar. Els països que s'expressen en paper tenen

més possibilitats d'evolució que els que s'expressen en la pedra. El marbre i també el travertí, tendeixen a l'eternitat. I a Roma hi ha molt de marbre i molt de travertí.

En l'ambient marmori de les ciutats romanes s'elaborà una teologia a la qual agradava d'expressar-se lapidàriament. Les frases fetes i tallants eren rebudes amb goig i quedaven incorporades al patrimoni doctrinal, fins i tot amb el risc de fer-se incòmodes. Des del segle III fins avui dia una de les frases favorites fou "extra Ecclesiam nulla salus" ("fora de l'Església no hi ha salvació"), expressió equívoca des del seu naixement. Una altra sentència teològica afirmava que el baptisme era necessari per a salvar-se. I una altra per fi, que el matrimoni no podia ésser dissolt per cap poder sobre la terra.

Però a Roma no hi ha pas marbres i teòlegs només. Hi ha també rajols i el poble de Roma. Els botiguers i artesans de Roma són força més fàcils de manejar que els teòlegs i canonistes. De fet, no hi ha problema per a quina tinguí estudiada una o altra combinazione. El que passa és que al poble romà, li ha quedat alguna cosa de la prosopopeia dels seus dirigents. Per tot Itàlia corren cançons sobre la prepotenza dels romans. Només és, però, una primera impressió. Quan el venedor romà us diu el preu d'un article, l'expressió i el to de veu són els de qui pronuncia una sentència irrevocable. No cal pas perdre la serenitat; és la influència del marbre. Amb la mateixa expressió imperturbable us donarà l'article a meitat de preu. És l'influx del rajol, que a Roma esdevé tan etern com el marbre.

Com els botiguers, els teòlegs romans coneixen les delícies de les rebaixes. Fora de l'Església no hi ha salvació, cert, però després, amb un ample somriure, us deixarà salvar els pagans, jueus i protestants costat per costat exceptuant, és clar, els comunistes. El baptisme, continuen, és absolutament necessari per a salvar-se. Però el teòleg romà us posarà al davant tota una gamma de baptismes de suplència que cobreixen pràcticament totes les demandes fora del cas dels infants morts sense batejar. El matrimoni és indissoluble, proclamen. Però això esdevé cert només extra urbem, i encara llavors acudeixen a les excepcions, com veurem ara més en detall.

Dir que el matrimoni és indissoluble és una fórmula catòlica ordinària.³ Aquesta manera d'expressar-se troba el seu lloc especialment en les controvèrsies sobre el divorci. Però en el pla domèstic, a aquesta solemne declaració solen seguir un cert nombre d'aclariments comprensius.

El primer aclariment és que la indissolubilitat es refereix al matrimoni cristià, no al matrimoni "natural". Sobre aquest, la teologia catòlica no s'atreveix a pronunciar-se clarament, i s'accontenta amb una recomanació vaga. De fet l'Antic Testament admetia el divorci, i la Santa Seu dissol per la seva banda actualment certs matrimonis "naturals". L'àmbit de l'afirmació de la indissolubilitat queda així reduït a les unions concretes entre cristians.

Però tot i tractant-se d'aquestes, el principi no és pas absolut. Una llarga tradició avala la dissolubilitat del matrimoni no consumat. Aquesta unió, concreta legítimament, és un sacrament i, en canvi, es pot dissoldre quan no se li ha afegit la unió sexual completa. És doncs inexacte de dir que el matrimoni legítim no consumat és un matrimoni cristià, i en canvi és dissoluble. Encara hi ha més.

3. Per a un desenrotllament doctrinal més ampli, vegeu les planes del capítol V.

Si s'apliquen als actes de l'Església els termes usuals a la societat moderna, resulta que els tribunals eclesiàstics concedeixen veritables divorcis, en el ple sentit de la paraula. Només que la denominació oficial cobreix el fet sota l'eufemisme de "declaració de nul.litat". Vegem el frau ideològic que s'amaga sota aquesta expressió.

El matrimoni consisteix radicalment en la unió amorosa i estable d'un home i una dona, i es reconeix a la comunitat de vida, el consensus de l'antic dret romà. La forma legítima de fer la unió no li afegeix res, i es redueix a un requisit indispensable per al bon ordre de la vida social i per a garantir els efectes socials del matrimoni. En l'ordre religiós valen les mateixes consideracions. És la donació personal i sincera allò que constitueix el valor religiós de la unió conjugal. L'estranya disciplina que condiciona aquest valor religiós a certs requisits formals exteriors sorgeix en l'església molt tard i no s'ha estès pas massa en el camp doctrinal.

Els tribunals eclesiàstics (amb aquest plural pudibund amaguem l'arbitrarietat del fet que per a la dissolució del matrimoni hi hagi només un tribunal per a tothom, la Rota Romana) es declaren incapaços de disoldre un matrimoni legítim i consumat, però en canvi es veuen en cor de declarar la nul.litat de certes unions. El cas més característic és el de defecte de forma, i ens hi referirem amb preferència per donar més claredat a aquesta exposició. Quan un matrimoni no es feu amb les condicions formals exigides per l'Església per a la validesa, pot ésser dissolt qualsevol moment, sense tenir en compte cap més circumstància. Adoneu-vos de la gravetat d'aquestes afirmacions. Ja hem dit que el principal element consitutiu del matrimoni era la unió lliure, amorosa i estable dels esposos. A aquest component bàsic s'uneixen altres circumstàncies que reforcen i perfeccionen la unió: comunitat de vida, de béns, procreació de fills, aproximació de grups familiars (amb conseqüències econòmiques eventualment considerables), consideració social adequada, etc. L'ingredient "forma contractual legítima" és important, però cedeix davant altres més íntimament radicats en la unió conjugal. Jutjar, doncs, de l'existència d'un matrimoni només per la presència o absència d'aquest element perifèric és d'una superficialitat aclaparadora. Quan tots els altres elements (cohabitació, fills...) hi són i només manca la formalitat contractual externa, és humà, lògic i natural que el dret creï l'expedient per a suplir aquella deficiència, la qual cosa és força fàcil des del punt de vista jurídic. Ara, declarar nul un matrimoni d'aquesta mena és subvertir irremeiablement els valors humans i espirituals.

Aquesta manera de procedir és més greu quan es tracta d'una comunitat religiosa que es creu professar un elevat concepte de matrimoni i de la seva estabilitat. La doctrina catòlica tradicional, en les formulacions més conservadores, hauria de desembocar lògicament en l'establiment de la impossibilitat de declarar nul un matrimoni a causa de l'únic defecte de forma i altres de semblants. Des del punt de vista religiós, el valor sacramental s'ha de reconèixer a tota unió feta amb bona fe i intenció, oi més si una pacífica i exemplar cohabitació successiva confirma el matrimoni. Si es descobreix algun defecte formal, la màquina jurídica, en lògica estricta, hauria de moure's per salvaguardar el valor del que s'ha fet i no pas per liquidar-ho del tot. Els reajustaments jurídics necessaris per a esmanar radicalment i automàticament els defectes formals haurien d'ésser normals i adaptar-se perfectament a la totalitat del dret canònic vigent. En canvi, veiem que la disciplina eclesiàstica s'orienta vers una direcció totalment oposada. Contradient clarament els seus rígids postulats religiosos i morals, la pràctica jurídica romana aprofita el petit forat del defecte de forma per convertir-lo en un esvoranc, és a dir, no menys que en un divorci.

P R E P A R A T S

En un altre lloc, un d'aquests dies, he escrit que l'estranya frase de Jesús "deixeu que els morts enterrin els seus morts" probablement es referia a èpoques de transició com la seva i com la nostra. En tals èpoques hom pot caure en una d'aquestes temptacions: o bé plorar per la pèrdua d'una manera d'ésser o criticar aquesta manera d'ésser i plorar perquè no se'n va més de pressa. "Modo grosso" hem esboçat allò que hom en diu "immobilisme" en el primer cas, i el "progre" en el segon. Tots però, enterren morts. Lliurar-se a aquesta tasca amb massa apassionament i exclusivitat és senyal de mort propera i imminent. No voldria pas que les petites comunitats s'hi sentissin inclinades car mal senyal seria... Més aviat les convidaria a mirar i a caminar una mica més endavant que la resta de la gent i a deixar-se de ploraines o de crítiques inútils.

Mirar una mica més endavant: per exemple, com integrar en una d'aquestes petites comunitats un o més d'un membre que te vocació palesa de vida contemplativa. Dit d'una altra manera: quin tipus de relació tindran (o caldrà que tinguin) les "monges" o els "religiosos" amb la comunitat del barri, per exemple. Com podrà o podran viure uns quants contemplatius units a una comunitat de base, concreta. L'exemple dels Germanets de Jesús del Pare Foucauld no serveix perquè aquí tractem d'uns religiosos sense estatut jurídic canònic, és a dir, d'uns religiosos que ho seran no pas perquè els ho reconegui el Dret Canònic, sinó perquè seran reconeguts com a tals per la comunitat de base i per les comunitats germanes.

El tema, ho reconec, no t'è gaire importància. Amb tot jo sé d'una religiosa bàsicament contemplativa, que viu sola en una semibarraca en mig d'altres semibarraques en un barri de gent marginada. Tindra imitadors? En tindrà en barris normals? Hi han pensat les petites comunitats?

J.R.T.

A Barcelona, i en català, ha sortit el nº 28 de Quaderns de Pastoral que dedica 50 pàgines a les Comunitats de Base com a fenomen nou a donar a conèixer i a estudiar. Aquesta és la presentació que la mateixa revista en fa:

COMUNITATS DE BASE

El fet de les "comunitats" és un fenomen de la nostra Església. Un fet important però també plural, divers, variable. I que es resisteix a una "visibilitat" que faciliti fer-ne presentacions amb certes garanties d'objectivitat.

Per això ens ha semblat més honest un primer pas indispensable de modesta presentació de diferents testimonis i informacions. Reconeixent per endavant la limitació d'aquest material.

En primer lloc presentem dos testimonis de comunitats concretes. Una de Badalona, i l'altra, una comunitat jove de Barcelona. Hauríem volgut que aquests testimonis -els més autèntics, ja que reflecteixen la realitat comunitària- haguessin estat més nombrosos. Però no és fàcil aconseguir-ne (i també teníem una limitació d'espai). Sigui com sigui creiem que aquests dos testimonis són valuosos i, malgrat la seva limitació, significatius.

En segon lloc, el lector trobarà dues col·laboracions de caire més informatiu. Una de Joan Costa, que prepara un estudi de caire sociològic sobre un grup nombros de comunitats i ens ofereix algunes de les seves reflexions basades en aquest treball, encara a mig camí. L'altra informa breument sobre les realitzacions de la "Comissió de Serveis de les Comunitats de base de Barcelona i comarca" que, sense pretendre erigir-se en representant de totes les comunitats, és l'organisme que més visiblement procura aportar uns serveis a un bon grup de comunitats (molt coincidents amb les quals inclou l'estudi en preparació esmentat anteriorment).

Finalment, incloem unes reflexions de Frederic Bassó sobre una experiència d'àmbit i d'intenció limitats, però d'indubtable interès: la de les "comunitats catequètiques" en el Sector de Sant Gervasi de Barcelona.

No cal dir que manquen entre aquests testimonis aspectes molt importants. Per exemple, de comunitats obreres o de comunitats rurals. I que tot queda massa limitat a Barcelona. No era aquest el nostre propòsit, però no hem aconseguit fer-ho millor.

A Madrid la revista PASTORAL MISIONERA està també preparant el pròxim número sobre el mateix fenomen de les comunitats de base, estudiant-lo des de varis indrets. En podrem donar un extracte en el pròxim butlletí. És possible que les comunitats hi puguin aportar no poques de les experiències i continguts diversos que poden enriquir la marxa del propi grup de fe.

A Barcelona s'han donat d'alta dues noves comunitats. Una que radica per la zona de St. Cugat i que ens han manifestat que tenen necessitat de trobar-se amb altres grups per no caure en la rutina i en l'aïllament. Una altra que ha nascut de persones singulars que feia temps pretenien iniciar aquesta experiència de fe en petit grup, que no es coneixien entre si. S'ha encarregat de fer la trobada un membre de la Comissió de Serveis. Aquesta fora la primera comunitat que ha nascut sota els auspicis de la Comissió de Serveis. Totes les altres han nascut "a la seva manera" o per generació espontània i la Comissió de Serveis no fa sinó posar-les en llista en vista a integrar-les en aquest diàleg o relació que ella ajuda a possibilitar.

Ben vinguts els dos grups.

RELACIONS INTERNACIONALS

POLÒNIA és un país que es troba a l'abast de la nostra butxaca en temps de vacances. Si a França tot és 4 vegades més car que a la Península, a Polònia tot és 5 o 6 vegades més econòmic que aquí a casa nostra.

Si teniu cura de canviar, abans de marxar cap allà, les pessetes per dòlars, aconsegiu abaratir encara més el preu de tot.

Dos exemples: En el cor mateix de Varsòvia, es dina -sopa, carn, patates, postre, pa i beure - per 21 - ptes. Una tenda de campanya que aquí costaria 20.000,- ptes. allà en val 3.000,-

Hi ha campings per anar recorrent, però sobre tot tenim direccions de catòlics i la d'algun català, que us acollirien amb els braços oberts per poder fer aquest intercanvi d'experiències.

Els qui vulguin anar-hi a passar les vacances que ens ho facin saber per donar-els-hi més orientació - podeu adreçar-vos a la Secretaria de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat.

Recordeu que a Polònia, tot i sent un país socialista sota el mandat de la URSS, el 85% de la població va a missa. Una altra dada és, que es pot anar a Polònia amb passaport normal. Fa falta sols que es tregui a l'avançada, un visat que donen fàcilment en el Negociat Polac de Madrid.

Declaració del CENTRE POLAC DE RENOVAMENT POST-CONCILIAR

- Dirigít a les petites comunitats fraternals compromeses en el renovament post-conciliar de l'Església -

El Concili Vaticà II s'ha inspirat en la fórmula de "l'Aggiornamento" concebuda per Joan XXIII com una adaptació de la missió evangèlica de l'Església a les exigències del món contemporani. Les Constitucions i Decrets del Concili serviren per inspirar una acció constructiva dins l'esperit de renovament. Desgraciadament als 10 anys passats després del Concili no ens permeten pas formular conclusions optimistes. Vàries idees nare del Concili foren desnaturalitzades, altres guardades a l'arxiu i unes últimes emmudides dins de slogans buids de contingut.

S'ha renunciat a la pràctica del principi de col·legialitat. El poder dins l'Església no busca pas retrobar l'equilibri entre la col·legialitat i l'autoritat del Papa, que és certament un dels valors essencials del catolicisme. El Sínode dels bisbes no respon pas a les voluntats d'aquells que hi volen veure un Cos legislatiu funcionant sota l'autoritat del Papa, sinó que s'ha transformat en una Assemblea accessòria i extrínseca a l'estructura de l'Església.

El problema del presbiterat resta obert, i l'equilibri entre l'autoritat del bisbe i la posició del sacerdot diocesà està lluny de quedar resolt. El Consell Presbiteral, la funció principal del qual és assegurar aquest equilibri, no juga avui sinó un paper fictici i no té pas els mitjans de defensar els drets dels sacerdots ni de limitar un exercici arbitrari del poder del bisbe.

La reforma del Dret Canònic s'anuncia llarga i penosa. Aquesta reforma escapa del control dels bisbes i es desenvolupa a l'esquena de l'opinió dels membres de l'Església. Vista la manca d'informació sobre el particular, on pot suposar fàcilment que aquesta reforma en el moment de la seva proclamació es trobarà depassada en l'intent de fer possible una ràpida evolució de les condicions sociològiques en el si de l'Església. Una vegada més el principi de col·legialitat dels bisbes, es troba impotent per inspirar una concepció realista del nou dret eclesiàstic.

Queda encara el problema de la doctrina cristiana, que tot i respectant les dades essencials de la fe, busqui un llegatge nou, adaptat a la mentalitat de l'home d'avui. Es un treball immens el que ens queda per fer: la depuració del missatge evangèlic de tots aquells elements heterogenis acumulats per la història, i el de la restitució del sentit primordial de la revelació.

Tots aquests problemes -i n'hi ha d'altres- ens provenen que l'Església pressent una reforma profunda que li permeti "donar testimoni del Senyor" dins el món de les transformacions contemporànies. Es evident que no es pot aconseguir aquesta reforma sense el recolament del Papa i sense el concurs dels bisbes. Del contrari s'arribaria a un nou protestantisme, cosa que es troba fora de qüestió. Sense el Papa i els bisbes no hi ha Església. Però el Papa i els bisbes no constitueixen pas el conjunt de l'Església. La reforma s'ha de realitzar pel Poble de Déu sencer, sota el guiatge de l'Esperit que vetlla pel seu desenvolupament dins la Història. La història ens prova que les decisions de l'Església nasqueren sempre d'una consciència clarificada del Poble de Déu. Però la reforma actual s'assembla més a un re bullit o apedaçament de parets velles que a una reconstrucció sòlida del Temple Diví.

En la nostra església polaca, el clima es singularment pesat i intolerable a causa de la falta de llibertat d'expressió i de la impossibilitat de lligar un diàleg entre l'episcopat, el clergat i el laicat. Vivim dins una atmosfera de terror moral, sota l'amenaça de penes canòniques. L'esperit del diàleg no existeix ni inclús dins de la Conferència episcopal, on els membres es limiten a discutir la manera de realitzar les directrius més peremptòries del Cardenal Primat Wyszynski. Constatem, lamentant-nos, el retard de l'Església de Polònia en realitzar les directrius del Concili Vaticà II. Us fem participar de les nostres preocupacions a fi que podeu comprendre millor el context dels nostres problemes i el sentit de les nostres iniciatives.

Dins d'aquesta situació que considerem com extremament perillosa pel futur de l'Església, plenament conscients de les responsabilitats que ens incumbeixen a nosaltres, teòlegs, sacerdots i laics, hem decidit formar un CENTRE POLAC de Renovament Post-Conciliar, anomenat VERITATS-JUSTÍCIA-CARITAS. El seu fi és d'agrupar en el nostre país tots els catòlics, sacerdots i laics, penetrats del mateix sentiment de responsabilitat i realment

compromesos en el renovament de l'Església. El nostre Centre publica una revista periòdica el títol de la qual és: ANCORA:

Ens permetem adreçar-vos el text d'aquesta Declaració persuadits que la nostra iniciativa trobarà a casa vostra un acull favorable. Esperem també que el canvi de punts de vista i d'experiències viscudes en les nostres esglésies respectives, ens permetrà d'aprofundir les nostres posicions i servirà a la unitat de l'església en el món sencer.

Là nostra adreça:

ANCORA V.I.C. CO-953 WERSZAWA 30, skrytka pocztowa 103 - POLONIA.

COL.LABORADORS:

Josep COLLELLDEMONT

Joan COSTA

Josep DALMAU

Josep FILLOL

Josep ROVIRA I TENAS

Joana VILLEMUR

Edita: Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat
Circular d'us intern per els socis - juny 1.974
Dipòsit Legal n°B-28706-1974
Imp. Copisteria Xaloc, Concepcion Arenal, 261.B-16